

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 21 март 2018 г.
(OR. en)

**Междуетноститутуционално досие:
2018/0059 (NLE)**

**7416/18
ADD 3**

**SOC 164
EMPL 124**

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия,
подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор

Дата на получаване: 14 март 2018 г.

До: Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: SWD(2018) 79 final

Относно: РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ — ОБЗОРЕН
ДОКЛАД придружаващ Предложение за препоръка на Съвета относно
достъпа на работниците и самостоятелно заетите лица до социална
закрила

Приложено се изпраща на делегациите документ SWD(2018) 79 final.

Приложение: SWD(2018) 79 final

Страсбург, 13.3.2018г.
SWD(2018) 79 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
КОНСУЛТАЦИЯ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ — ОБЗОРЕН ДОКЛАД

придружаващ

Предложение за препоръка на Съвета

**относно достъпа на работниците и самостоятелно заетите лица до социална
закрила**

{COM(2018) 132 final}

Контекст — Европейският стълб на социалните права

На 8 март 2016 г. Европейската комисия прие съобщение, в което представи първоначален предварителен проект за бъдещия европейски стълб на социалните права¹. В съобщението са изложени мотивите зад инициативата, както и ролята, обхватът и естеството ѝ².

Въз основа на това от март до 31 декември 2016 г. Комисията започна широка обществена консултация за получаване на обратна информация относно предложени проект, която да бъде използвана за нейното окончателно предложение. Целта на консултацията беше да се обсъдят съществуващите социални права, променящата се действителност в трудовия свят и в обществата, както и ролята на стълба като част от социалното измерение на Икономическия и паричен съюз. На 23 януари 2017 г. се състоя европейска конференция за приключване на този процес на консултация³. Начините за осигуряване на социална закрила за лицата във всички форми на заетост бяха основна тема в процеса на консултация.

Заинтересованите страни посочват, че „адекватната и устойчива социална закрила следва да обхваща всички лица, независимо от техния статут на заетост, като се обръща нужното внимание на най-уязвимите, въз основа на интегриран подход за предоставяне на обезщетения и услуги, включително достъпно и устойчиво здравно обслужване, което е съобразено с обстоятелствата на национално равнище, и качествени дългосрочни грижи въз основа по-специално на домашни грижи и услуги, предлагани в общността, както и адекватно жилищно настаняване и подкрепа за бездомни лица в стремежа за тяхната социална реинтеграция. Адекватните обезщетения за безработица с разумна продължителност, както и схемите за адекватен минимален доход следва да осигуряват стабилно минимално равнище на социална закрила, позволяващо реинтеграция на пазара на труда. Пенсионните системи следва да осигуряват адекватна защита срещу бедността сред хората в напреднала възраст, като същевременно се гарантира устойчивост с оглед на защитата на бъдещото поколение и осигуряването на необходимите ресурси за детство без бедност.“⁴

Други институции на ЕС също допринесоха за съответното обсъждане. Докато Европейският икономически и социален комитет⁵ („счита, че в рамките на разискванията, започнати от Европейската комисия относно разработването на европейски стълб на социалните права, следва задължително да бъде обхванат и въпросът за положението на работниците, ангажирани в новите форми на заетост, и по-специално как да бъде признат техният статут и да им се гарантира адекватен достъп до системите за социална сигурност и социална закрила“) и Комитетът на регионите⁶ („счита, че с оглед на новите форми на заетост или установяването на нови общи

¹ COM(2016) 127 final.

² То беше придружено от два работни документа на службите на Комисията: в първия се описват тенденциите в икономиката, на пазара на труда и в обществото, на които се основава стълбът и за чието посрещане той е предназначен; във втория се припомнят най-тясно свързаните със стълба достижения на правото на равнището на ЕС. Работен документ на службите на Комисията „Ключови тенденции в областта на икономиката, заетостта и социалната сфера зад европейския стълб на социалните права“ (SWD(2016) 51) и „Достижения на правото на ЕС в социалната сфера“ (SWD(2016) 50) от 8 март 2016 г.

³ [Уебсайт на конференцията](#).

⁴ SWD(2017) 206 final, [достъпен онлайн](#).

⁵ Европейски икономически и социален комитет SOC/542 [достъпен онлайн](#).

⁶ Становище 2868/2016 на Комитета на регионите, [достъпно онлайн](#).

европейски минимални стандарти трябва винаги да се поддържа подходящо равнище на социална закрила“) представиха важни мнения в обсъждането, Европейският парламент⁷ изрази по-ангажиращо становище и призова да се приеме „препоръка, с която да се даде възможност на всички хора, работещи при всякакви форми на несамостоятелна и самостоятелна заетост“.

Достъп до инициативата за социална закрила

Бяха проведени няколко консултации със заинтересовани страни с цел осигуряване на информация за тази инициатива. Това включва процедура за консултации с европейските социални партньори от два етапа съгласно член 154 от ДФЕС и открита обществена консултация.

1. Резултати от първоначалната оценка на въздействието

Комисията получи девет отговора с обратна информация по отношение на първоначалната оценка на въздействието от лица/организации от Нидерландия (6), Белгия, Германия и Обединеното кралство. В обратната информация от лица/асоциации от Нидерландия се набляга на субсидиарността и на това, че самостоятелно зетите лица биха желали да бъдат отговорни за решенията, които вземат, включително по отношение на осигуряването срещу рискове. Според представеното мнение от бизнес организация от Обединеното кралство въвеждането на доброволни схеми в държавите членки е по-лесно в краткосрочен до средносрочен план (2—5 години), но е необходимо да бъдат въведени на национално равнище и тяхното одобряване от страна на правителствата може да бъде трудно. Обратната информация от EuroHealthNet е насочена към важната роля, която социалната закрила изпълнява по отношение на целта за намаляване на неравенствата в здравеопазването, а координиращите организации на институцията за социално осигуряване в Германия (DSV) подкрепят обсъждането на достъпа до социална закрила и постигането на устойчивост на системите за социална закрила по отношение на бъдещето в променящия се трудов свят.

2. Резултати от първата фаза на консултацията със социалните партньори

Първата фаза на консултацията със социалните партньори започна на 29 април и завърши на 23 юни 2017 г.

Синдикалните организации, които предоставиха отговори в консултацията, бяха Европейската конфедерация на профсъюзите (ETUC), Eurocadres и Европейската конфедерация на изпълнителните директори и ръководния състав (CEC), Европейската конфедерация на независимите профсъюзи (CESI), Европейският алианс за изкуствата и развлекателните дейности (EAEA) и Европейската федерация на журналистите (EFJ). Следва да се отбележи, че в отговора на ETUC беше взето под внимание и становището на 10 секторни профсъюзни организации на ETUC.

От страна на работодателите отговори за консултацията бяха изпратени от Конфедерацията на европейския бизнес (BusinessEurope), Европейския център на предприятията с обществено участие (CEEP), EuroCommerce, Европейската асоциация на занаятите и малките и средните предприятия (UEAPME), Съвета на европейските работодатели от металодобивната, инженерната и технологичната промишленост

⁷ Резолюция 2016/2095(INI) на Европейския парламент, [достъпна онлайн](#).

(СЕЕМЕТ), Съвета на европейските общини и региони (CEMR), Европейската група на работодателите в химическата промишленост (ECEG), Европейската асоциация на хотелите, ресторантите и кафенетата в Европа (HOTREC), Представителството за търговията на дребно, търговията на едро и международната търговия в ЕС (EuroCommerce), Групата на работодателите към Комитета на селскостопанските организации в Европейския съюз (GEOPA-COPA) и Световната конфедерация по заетостта (WEC).

Определяне на въпросите, свързани с достъпа до социална закрила

Социалните партньори се съгласиха в голяма степен, че са налице проблеми, свързани с достъпа до социална закрила за работниците с нестандартни форми на заетост и за самостоятелно заетите лица.

Работодателите обаче подчертаха, че групирането на съвсем различни форми на заетост под наименованието „нестандартни“ не е подходящо, тъй като така се пренебрегват различията между тези различни форми и нуждите и желанията на работниците в тях, както и от гледна точка на достъпа до социална закрила (BusinessEurope). В допълнение WEC изтъкна разностранността сред самостоятелно заетите лица. UEAPME призова за надеждно набелязване на националните политики, на наличието и предлагането на съобразени с потребностите схеми за социална закрила, както и на прилагането с разбивка по различни групи. СЕЕР посочи различните модели на пазара на труда и различните социални модели, с които се обясняват различните равнища на закрила.

От друга страна синдикалните организации счетоха, че очертаването на въпросите е възприело правилната посока, но въпреки това би могло да бъде подобро, като се уточни, че новите форми на заетост са свързани с ниско качество на работните места и несигурни условия, като това води до липса на защита от рискове за живота в сравнение с действителните възможности за работа (ETUC, Eurocadres). Във въпросите могат да бъдат включени правото на колективно договаряне, справедливото възнаграждение за всички и свободата на сдруженията за всички работници (EFJ). Синдикалните организации подчертаха също така, че следва да се гарантира съгласуваност с предложенията за информация относно системата за социална сигурност в Директивата относно писмената декларация. (ETUC, Eurocadres).

Най-важни направления на услугите за социална закрила и заетост

Синдикалните организации считат, че всички направления са еднакво важни, и насърчават интегриран и всеобхватен подход към социалната закрила, независимо от посочените по-горе аспекти за разликите между областите на политиката, включително всички направления, обхванати от Конвенция 102 на Международната организация на труда (и Регламента за координацията на системите за социална сигурност). Ако е необходимо да се определят приоритети, СЕС би предоставила предимство на тези, които не са универсални. Достъп до съответните услуги в областта на заетостта следва да се предостави на всички.

Позициите на работодателите се различават. BusinessEurope счита, че въпросът предполага, че ще има инициатива на ЕС в тази област (което организацията не подкрепя). EuroCommerce поставя под въпрос осъществимостта на класификацията на направленията на социалната закрила, а COPA определя като приоритет трудовите злополуки и професионалните болести. HOTREC разглежда социалната закрила като

компетентност от национално равнище, но подчертава, че уменията, образованието и обучението следва да бъдат леснодостъпни за всички граждани.

Персонален обхват на инициатива на ЕС

Като цяло синдикалните организации подкрепят наличието на широк персонален обхват и включването на всички работници с нестандартни форми на заетост, както и на самостоятелно заетите лица в инициатива на ЕС. Въпреки това на първо място някои от тях призовават за определяне на принципи за установяване на общо разбиране на равнището на ЕС на правното естество на различните форми на заетост (CEC, CESI).

Работодателите по-скоро не са склонни да отговорят на въпроса за персоналния обхват на инициативата на ЕС, тъй като не подкрепят инициатива на ЕС (BusinessEurope) или се позовават на принципа на субсидиарност (HOTREC), или считат, че персоналният обхват ще зависи от естеството на съответната инициатива (EuroCommerce). CEMR подчертава необходимостта от по-голяма яснота при определянето на правното естество на различните форми на заетост, а СОРА би включила всички работници с нестандартни форми на заетост в правна инициатива на ЕС, но би включила самостоятелно заетите лица само в препоръка.

Законодателство на ЕС и инструменти на равнището на ЕС

BusinessEurope, UEAPME и EuroCommerce не считат, че са необходими или целесъобразни промени в законодателството на ЕС в тази област. Отвореният метод на координация и процесът на европейския семестър, включително референтните показатели, биха били подходящите инструменти за взаимно обучение и обмен на добри практики. Целта следва да бъде подобряване на ответните действия в рамките на националните политики чрез учене от други съответни национални практики. Други организации на работодателите насочват вниманието към секторния социален диалог (СОРА), областите на компетентност на държавите членки и принципите на субсидиарност и пропорционалност (CEEMET, ECEG, EuroCommerce, WEC и CEEP).

Представителите на синдикалните организации считат, че в законодателството на ЕС следва да бъдат въведени подобрения. ETUC и CESI считат, че е необходимо по-добро прилагане на действащото законодателство, особено на национално равнище. CEC отбелязва необходимостта от намаляване на административната тежест, която може да бъде свързана с предоставянето на информация относно положението със заетостта на лицата, и от гарантиране на реална прехвърляемост на всички права.

Готовност за участие в преговори

Всички синдикални организации заявиха готовността си да участват в преговори. В случай че социалните партньори от ЕС обаче не са съгласни на преговори или в случай че преговорите не доведат до успешен резултат, синдикалните организации призовават Комисията да представи законодателно предложение.

Работодателите не обмислят започване на диалог по член 155 от ДФЕС, тъй като не считат, че са необходими действия на равнището на ЕС, освен взаимното обучение и обмена на практики (BusinessEurope), или тъй като субсидиарността има по-голяма тежест по отношение на този въпрос (HOTREC, UAPME) и той може да бъде решен по-добре от националните правителства (EuroCommerce) или чрез секторен социален диалог (СОРА). CEEP подчертава, че на първо място трябва да бъдат определени приложими показатели.

Обхват на консултацията

Според ETUC липсват ясни предложения за създаването на качествени работни места — с одобрени показатели, чрез които те да бъдат проследявани, включително по отношение на достъпа до социална закрила. Поради това ETUC счита установените основни аспекти на недостатъчния достъп (пропуски в достъпа до социална закрила, липса на прехвърляемост на права, както и липса на прозрачност по отношение на свързаните с тях права на социална закрила) за важни предизвикателства, които трябва да бъдат преодолені, но би поставила акцент върху намаляването на разликите в социалните права на лицата по отношение на социалната закрила и услугите в областта на заетостта.

Допълнителна консултация със социалните партньори

ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ проведе двустранни срещи с всички 16 социални партньори, които представиха мнения в първата фаза на консултацията със социалните партньори. Срещите се проведоха между 14 юли и 5 септември. Целта на двустранните срещи беше вниманието да бъде насочено към техническите разяснения и събирането на информация, доколкото е възможно. Получената информация е представена в съответните части на настоящия документ.

3. Резултати от втората фаза на консултацията със социалните партньори

Втората фаза на консултацията със социалните партньори започна на 20 ноември и приключи на 5 януари 2018 г.

Синдикалните организации, които предоставиха отговори в консултацията, бяха Европейската конфедерация на профсъюзите (ETUC), Eurocadres и Европейската конфедерация на изпълнителните директори и ръководния състав (CEC), Европейската конфедерация на независимите профсъюзи (CESI), Европейският алианс за изкуствата и развлекателните дейности (EAEA), UNI Global Union Европа и Световната конфедерация по заетостта (WEC).

От страна на работодателите отговори на консултацията бяха изпратени от BusinessEurope, Европейския център на предприятията с обществено участие (CEEP), EuroCommerce, Европейската асоциация на занаятите и малките и средните предприятия (UEAPME), Съвета на европейските работодатели от металодобивната, инженерната и технологичната промишленост (CEEMET), Европейската група на работодателите в химическата промишленост (ECEG) и Европейската асоциация на хотелите, ресторантите и кафенетата в Европа (HOTREC).

Цели, свързани с покритието, прехвърляемостта и прозрачността

Синдикалните организации споделят целите на инициативата, свързани с покритието, прехвърляемостта и прозрачността. Официалното и реалното покритие са от изключително значение според ETUC, като следва да се добави и достъпът до *адекватна* социална закрила. Вноските и обезщетенията (за самостоятелно заетите лица и работниците с нестандартна форма на заетост) следва да бъдат еднакви във възможно най-голяма степен с тези за лицата със стандартни трудови договори (CESI). Обвързването на правата на социална закрила с отделните лица следва да не води до индивидуализация на социалната закрила, като колективното измерение трябва да продължи да съществува (EAEA). Пълната прехвърляемост и натрупването на тези

права, обезщетения и права на плащания следва да бъдат гарантирани, независимо от формата или продължителността на заетостта (UNI Europa). Беше изтъкнато и значението на достъпа до обучение и услуги в областта на заетостта (Eurocadres). Всички синдикални организации са съгласни за необходимостта от по-голяма прозрачност.

Мненията на работодателите са доста разнородни. Повечето организации на работодателите до голяма степен приемат трите цели, но изтъкват компетентността на държавите членки в тази област (BusinessEurope, EuroCommerce, CEEMET, CEEP и UAPME).

ECEG не споделя становището, че работниците с нестандартна форма на заетост и самостоятелно заетите лица имат ограничен достъп до социална закрила, и не счита, че е необходимо да се обмисли общо определение за работник на равнището на ЕС.

HOTREC приема необходимостта от по-голяма прозрачност, но твърди, че принципът на субсидиарност има по-голяма тежест, поради което подкрепя набелязването на прехвърляемите системи на национално равнище.

Варианти на задължително или доброволно официално покритие

Всички синдикални организации подкрепят задължителното официално покритие, изравнено с това за работници със стандартна форма на заетост, (ETUC, EAEA), но следва да бъдат взети под внимание националните традиции (CEC).

Работодателите изразиха различни позиции по отношение на тези варианти. ECEG приема, че социалната закрила следва да бъде задължителна, но служителите следва да имат право да избират формата на покритие (обществено или частно). BusinessEurope изтъкна свободата на избор за самостоятелно заетите лица. CEEP и EuroCommerce подкрепят доброволното официално покритие, за да се отчитат различните форми на заетост и разнородността на самостоятелно заетите лица. HOTREC, CEEMET и UAPME изтъкнаха, че субсидиарността следва да има по-голяма тежест.

Подходящи действия за гарантиране на реално покритие

Синдикалните организации и работодателите имат противоположни мнения по отношение на подходящите действия. Синдикалните организации подкрепят разширяването и адаптирането на съществуващите схеми, така че да обхващат лицата от всички форми на заетост (ETUC), като разширяването се простира до степента, позволена от Договорите (CESI). Споменава се (Uni europa, eaea) директива на ЕС с обвързващи минимални принципи и изисквания, но тя следва да не засяга съществуващите достижения на правото на ЕС, нито да понижава съществуващите национални стандарти или да води до намаляване на степента на хармонизиране на правата.

От друга страна, организациите на работодателите се противопоставят на правно обвързващи действия в тази област, тъй като твърдят, че принципът на субсидиарност има по-голяма тежест (ECEG, HOTREC), но биха приветствали използването на отворения метод на координация (ОМК), процеса на европейския семестър, обмена на най-добри практики, референтните показатели и набора от социални показатели (BusinessEurope). Някои организации на работодателите (CEEP и EuroCommerce) считат, че би била подходяща препоръка на Съвета.

Минимални изисквания, подходящи за гарантиране на прехвърляемост и прозрачност

Според синдикалните организации тенденциите на пазара на труда показват необходимост от някои общи минимални стандарти в областта на социалната закрила (CESI). Следва да се гарантира пълна преносимост чрез обвързване на правата на социална закрила с отделните лица посредством изравнени изчисления и натрупване, но без това да води до индивидуализация на социалната закрила (ETUC).

Някои работодатели приемат принципа на прехвърляемост на права, но призовават за оценка на въздействието преди създаването на правно обвързващи обстоятелства (ECEG) или твърдят, че субсидиарността има по-голяма тежест и че следва да бъде подкрепено набелязването на съществуващите прехвърляеми системи (HOTREC).

Други препоръчаха ЕС да ограничи действията си до общи разпоредби (UAPME) или биха желали да се ограничи прехвърляемостта до минималните права на социална закрила (EuroCommerce). Административните разходи за прехвърляемостта следва да бъдат поддържани на минимално равнище, а за новите работодатели следва да не възникват допълнителни разходи за осигуряване на предоставянето на прехвърлените права (CEEP).

Готовност за участие в преговори

Всички синдикални организации заявиха готовността си да участват в преговори. ETUC обаче беше убедена, че условията за официални преговори вече не са налице, а други синдикални организации призовават Комисията да представи законодателно предложение преди европейските избори през 2019 г. Работодателите не обмислят започване на диалог по член 155 от ДФЕС, тъй като не считат, че са необходими действия на равнището на ЕС.

4. Резултати от обществената консултация

Откритата обществена консултация (ООК) се проведе от 20 ноември 2017 г. до 15 януари 2018 г. На ООК отговориха 119 респонденти, като от тях 62 бяха организации, 7 — администрации, 37 — граждани и 13 — други респонденти (напр. научноизследователски институти и мрежи). Повечето отговори бяха получени от държави с добре развити системи за социална закрила, като Германия (18), Белгия (16), Франция (15) и Швеция (14). Бяха получени 15 документа за изразяване на становище, главно от Германия (5), Белгия (4), Франция (2) и Обединеното кралство (2), като бяха обхванати регионални и централни правителства, доставчици на услуги за социална закрила, кооперации, организации на самостоятелно заетите лица, една синдикална организация, една неправителствена организация и едно предприятие.

Предизвикателства

„Съгласни ли сте с набелязаните предизвикателства, описани в съпътстващия документ?“

Около 2/3 от респондентите бяха съгласни с предизвикателствата, набелязани от Комисията. Най-голямо съгласие имаше по отношение на пропуските, свързани с реалното покритие, следвани от сложността на нормативната уредба.

	Съгласен(на) съм (отговори от общо 119 отговора)
Пропуски, свързани с официалното покритие	66

Пропуски, свързани с реалното покритие	78
Недостатъчна прехвърляемост	65
Недостатъчна прозрачност	69
Сложна нормативна уредба	75
Налице са други предизвикателства	62

Принципи

„Смятате ли, че за прилагането на следните общи принципи на политиката следва да има евентуална инициатива на ЕС?“

Повечето от респондентите до голяма степен се съгласиха, че за прилагането на принципите следва да се предприеме евентуално действие на ЕС, което да включва осигуряване на адекватна социална закрила за всички работници, независимо от техните трудови правоотношения, обвързване на правата с отделните лица в процеса на работа, осигуряване на възможност за прехвърляне на правата, осигуряване на прозрачност на информацията и опростяване на административните изисквания. Само 14 респонденти се съгласиха със становището, че „не се изисква действие“.

	Съгласен(на) съм (отговори от общо 119 отговора)
Независимо от вида и продължителността на трудовите си правоотношения, работещите и — при съпоставими условия — самостоятелно заетите лица имат право на адекватна социална закрила	85
Обвързване на правата с отделните лица в процеса на работа (вместо с договора) и осигуряване на възможност за прехвърляне на правата	72
Осигуряване на прозрачност на правата и свързаната с тях информация	86
Опростяване на административните изисквания	82
Не се изисква действие	14

Варианти

По отношение на изброените варианти 69,7 % от респондентите посочиха, че правата и задълженията във връзка със социалната закрила следва да бъдат задължителни за всеки вид работа, независимо от вида на договора, а 56,3 % от респондентите считат, че задължителната закрила и вноските на работниците с нестандартни форми на заетост следва да бъдат съгласувани с равнището за работниците със стандартни форми на заетост.

64,7 % от респондентите считат, че правата и задълженията във връзка със социалната закрила следва да бъдат задължителни за всички самостоятелно заети лица, а 47,1 % от респондентите считат, че задължителната закрила и вноските на самостоятелно заетите лица следва да бъдат съгласувани с равнището за работниците със стандартни форми на заетост.

И накрая, 52,94 % от респондентите считат, че една единна схема за социална закрила, обхващаща всички заети лица, би била най-подходящият начин за гарантиране на реално покритие. Дори 54,6 % от респондентите считат, че единната схема за социална закрила би била подходяща за самостоятелно заетите лица.

Инструменти

Почти три четвърти от респондентите (72,3 %) посочват необходимостта от действие на равнището на ЕС. 54,6 % от респондентите считат въвеждането на ново законодателство на ЕС (напр. директива) за изключително ефективно. Едва 4,2 % от респондентите считат, че законодателство на ЕС с незадължителен характер (напр. препоръка на Съвета) би било изключително ефективно.

Въздействия

Според голяма част от респондентите, ако правата на социална закрила станат **задължителни** при всички форми на заетост, това би се отразило положително на европейското общество, пазара на труда, работниците, публичните финанси и икономиката

„Според Вас, ако правата на социална закрила станат задължителни при всички форми на заетост, това ще се отрази положително, неутрално или отрицателно върху икономиката“

	Положително (отговори от общо 119 отговора)
Конкурентоспособност	73
Устойчивост и приспособимост	72
Икономически растеж	72

но по-скоро неутрално върху малките и средните предприятия (МСП)

„Според Вас, ако правата на социална закрила станат задължителни при всички форми на заетост, това ще се отрази положително, неутрално или отрицателно върху малките и средните предприятия“

	Неутрално (отговори от общо 119 отговора)
Разходи	51

Конкуренция	45
-------------	----

От друга страна, ако правата на социална закрила започнат да се прилагат на **доброволен принцип** в случаите, в които понастоящем са налице пропуски, това ще има неутрални/отрицателни последици за европейското общество, пазара на труда, работниците, публичните финанси и икономиката.

„Според Вас, ако в случаите, в които понастоящем са налице пропуски, правата на социална закрила започнат да се прилагат на доброволен принцип, последиците от това ще бъдат за икономиката“

	Отрицателни (отговори от общо 119 отговора)	Неутрални (отговори от общо 119 отговора)
Конкурентоспособност	45	43
Устойчивост и приспособимост	49	40
Икономически растеж	49	41

но по-скоро неутрални за малките и средните предприятия (МСП)

„Според Вас, ако в случаите, в които понастоящем са налице пропуски, правата на социална закрила започнат да се прилагат на доброволен принцип, последиците от това ще бъдат за малките и средните предприятия“

	Неутрални (отговори от общо 119 отговора)
Разходи	55
Конкуренция	62